

Ivanka Pirjevec-Mozetič, v Tomišlju Justina Kramarjeva, v Dragatušu Vincencija Bučar-Antonič, v Tribučah Aleš Šošarič, na Vinici Stana Kantetova, v Talčjem vrhu Antonija Pavlinova, v Vrčicah Marija Judnič.

Za nadučitelje so imenovani: v Brežicah Ignacij Supan, v Ljubnem Rainer, v Šmartnem ob Drti Josip Poberaj, na Bregu pri Ptuj Fran Jamšek, v Polenškaku Ludvik Burja, v Sv. Vidu niže Ptuj Ljudevit Musek, v Libelčah Ivo Močnik.

Za učitelje, odnosno učiteljice so imenovani: v Kapelah (Brežice) Marija Pečnik-Kuglič, v Marenbergu Maks Pivc, v Pobrežju pri Mariboru Milica Jurkovič-Lukman, pri Sv. Vidu niže Ptuj Antonija Musek-Šerbec, v Zavrču Draža Čepičeva in Marjeta Lubečeva, v Sevnici Vilma Kladnik-Vrstovšek, v Št. Ilju pod Turjakom Pavla Rogina, v Pristavi Marija Fišer-Plhak, v Kotljah Antonija Sokol-Zaplotnik.

Imenovanja na meščanskih šolah.

Ravnateljska služba na meščanski šoli v Krškem se dodeli Jos. Vutkoviču, učiteljsko mesto istotam Jos. Zabkarju, ravnateljska služba na meščanski šoli v Ormožu Josipu Prijateljcu.

Razširjenje šol.

Štirirazrednice v Bohinjski Bistrici, v Grahovem in v Kranjski gori se razširijo v petrazrednice. Vasi Svetje in Gorice se prešolati v šolski okoliš Preska.

Vestnik za učiteljski naraščaj.

—uč Učiteljske v Sarajevu. Ministrstvo prosvete je premostilo možko učiteljske, ki je bilo svoj čas preloženo iz Sarajeva v Drvento, zopet nazaj v Sarajevu.

Trgovsko-obrtno in kmetijsko šolstvo.

—t Na državni kmetijski šoli na Grmu (Novo mesto) se prične novo šolsko leto v pričetku novembra t. l. Šola ima dva oddelka. Celoletna šola je namenjena predvsem za učence iz vinorodnih krajev, zimska šola pa za učence iz nevinorodnih krajev. Letna šola traja od 1. novembra t. l. do 31. oktobra prihodnjega leta z enomesečnimi počitnicami v avgustu. Zimska šola traja dve zimi po 5 mesecev. Učenci imajo na zavodu vso potrebno preskrbo, to je stanovanje, hrano in snaženje perila. Preskrbovalnina, ki se plačuje polletno vnaprej, znaša 240 Din mesečno. V službu rasteče draginje se pa lahko zviša. V plačilo se sprejemajo tudi živila po dnevnih cenah. Šolnino 50 Din za en semester plačujejo samo učenci, ki niso iz Slovenije. Oddati je tudi nekaj mest proti plačilu polovične preskrbnine in nekaj prostih (brezplačnih) mest, to pa le revnejšim kmetijskim sinovom, ki se izkažejo za uradno potrjenim ubožnim spričevalom, oziroma z izkazom premoženja in ki se zavežejo, da ostanejo po končanem šolanju na domačem posestvu. Šola ima sploh v prvi vrsti namen, da vzgaja dobre kmetijske gospodarje in zato imajo kmetijski sinovi, bodoči gospodarji, pred vsemi drugimi priložnost prednosti. Pogoji za sprejemanje je starost najmanj 16 let in največ 25 let, neoporočljivost, telesno in duševno zdravje in z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Prošnje za sprejem je pisati lastnoročno, na celo polo, kolekovati s kolekom 3 Din in priložiti en kolek 10 Din za rešitve. — Prošnje je vložiti najpozneje do 15. septembra t. l. pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu, pošta Novo mesto. Prošnji je treba priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. zdravniško spričevalo, 5. spričevalo o pravdnosti, 6. izjavo staršev, oziroma varuha, s katero se ti zavežejo plačevati stroške šolanja, 7. obvezna izjava staršev ali varuha, ki prosijo za prosto ali polprosto mesto, da bo njih sin ali varovanec ostal na domačem posestvu v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo zavodu prejete zneske podpora iz javnih sredstev. Absolventi kmetijskih šol uživajo ugodnost po čl. 8. zakona o ustroju vojske, t. j. skrajšano vojaško službovanje (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu. Bližja pojasnila v vseh zadevah daje ravnateljstvo.

—t Vinarska in sadjarska šola v Mariboru je zaključila svoje 51. šolsko leto v soboto, dne 28. julija na običajen skromen način. Ob sklepu šolskega leta je bilo vseh gojencev 59 (25 drugoletnikov

kot absolventov, 29 prvoletnikov in 5 praktikantov). Vsi so sinovi večjih ali manjših kmetovalcev (iz Slovenije 49, s Primorskega 4, iz Hrvaške 3, po 1 gojenec pa je iz Dalmacije, Črne gore in Srbije). Od 25 absolventov je dovršilo to najstarejšo kmetijsko šolo v Sloveniji 10 gojencev z odličnim, ostalih 5 pa s povoljnim uspehom. Vsi letošnji absolventi se povrnejo na svoje domove odnosno na posestva svojih staršev, kar je posebno razveseljivo. Prvoletniki so — razun enega, ki ima poskušnjo iz dveh predmetov v glavnem radi nezadostnega znanja učnega jezika — končali prvi razred z odličnim oziroma s povoljnim uspehom. Zavod je prenapolnjen, ker ima njega internat prostora pravzaprav samo za 50 gojencev. Za prihodnje šolsko leto se je prijavilo že lepo število »novincev«; ker bo nekaj eksternistov (izven zavoda stamujocih), bo mogoče sprejeti še par učenec. Prošnje za sprejem se pošiljajo ravnateljstvu lahko še do sredi avgusta. Kako se pripravljajo, je razvidno iz zadevnega razpisa v »Kmetovalcu« št. 12. od 30. junija t. l. Kmetovalci, pošiljajte svoje sinove v kmetijske šole, ki so za dober kmetijski naraščaj danes in za bodoče važnejše kot kdaj prej!

—t Pogoji za vstop v prvi letnik drž. trg. akademije v Ljubljani. 1. Dovršeni IV. razred srednje ali meščanske šole. 2. Dopolnjeno 14. leto ali pa dokaz, da se 14. leto dopolni tekom sprejemnega leta. 3. Izpričevalo mora vsebovati najmanj zadostne reče. V učnem jeziku ter v vseh realijah najmanj »dober« (povoljno). 4. Realni predmeti so: zgodovina, geografija, prirodopis, kemija, fizika, matematika, geometrija, geom. risanje, opisna geometrija, prostoročno risanje. (Opomba: Zadnji trije predmeti pridejo v pošteb samo tedaj, ako so obvezni). 5. Vpisovanje se vrši od 11.—12. septembra. Mesečni prispevki za šolske potrebščine znašajo 50 Din. — Ravnateljstvo.

—t Na tehniški srednji šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1923/24. otvorenji sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizarska in strugarska mojstrska šola; 7. kiparska in rezbarska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. javna risarska šola; 10. javna modelirska šola in 11. štukaterski tečaj. Vse podrobnosti glede vpisovanja, sprejemnih pogojev itd. so razvidne iz razglašene v »Uradnem listu« št. 72. z dne 4. avgusta 1923 in iz objave na razglasni deski v vestibulu zavoda. Še potrebna pojasnila daje na zahtevo tudi ravnateljstvo šole.

Naša kulturna organizacija.

Ferijalni Savez učiteljstva.

III. kongres Ferijalnega Saveza v Beogradu, 15.—18. julija t. l.

Slovenskih delegatov je bilo trideset: 23 dijaških ter 7 učiteljskih. Učiteljstvo je bilo to pot prvič zastopano na kongresu F. S. Od slednjih so zastopane: novomeška učit. P. F. S., kočevska učit. P. F. S., kamniška učit. P. F. S., mariborska učit. P. F. S., kranjska učit. P. F. S., ljutomerska učit. P. F. S. ter učit. P. F. S. v Murski Soboti.

Kongres je otvoril v nedeljo ob 10. uri dopolne v dvorani nove beograjske univerze predsednik Upravnega Odbora F. S. g. prof. Vlado Lapajne. V svečanem govoru je omenil cilj in delo F. S. ter pozdravil navzoče zastopnike beograjske javnosti ter delegate iz cele kraljevine. V imenu prosvetnega ministarstva je pozdravil F. S. g. inšpektor Vajda, ki je naglašal, da goji prosvetno ministarstvo do F. S. velike simpatije in da vestno zasleduje njegovo delo. Prav posebno je pozdravil vstop učiteljstva v F. S., od česar si obeta še uspešnejšega in smotrenejšega dela v tej mladi organizaciji. (Mimogrede bodi omenjeno, da imamo v g. inšpektorju Vajdi velikega propagatorja in zaščitnika naše idealne organizacije na merodajnem mestu). V imenu proforskega društva je pozdravil kongres g. inšpektor Kaugerga, v imenu Sokolstva g. polkovnik Lazarevič.

V imenu učiteljstva je govoril tov. Pirnat. Pozdravil je F. S. v imenu jugoslovanskega učiteljstva ter še posebej v imenu učiteljskih ferijalcev-pionirjev, ki jih je sedaj v Sloveniji približno 1000 včlanjenih v 14 podružnicah F. S. ter ene učit. podružnice v Kruševcu v Južni Srbiji, ki je bila prva med nami. Na pozdravne besede g. inšp. Vajde je izvajal, da nova in mlada organizacija F. S. s svo-

jimi krasnimi idejami ni osvojila samo src naše omladine, navdušila je zanje tudi vzgojitelje naroda, naše učiteljstvo. Organizacija, ki bazira na principu narodnega edinstva v najširšem smislu besede, organizacija, ki družji v sebi vsa jugoslovanska plemena, vse vere in vse stranke, organizacija, ki se od tega svojega idealnega programa v triletnem svojem obstoju še ni za las premaknila, ta organizacija nam obeta postati popolna, lahko upamo najpopolnejša. Organizacija dijaškega F. S. kot je obstojala do danes, pa je samo del one velike celote, ki se bo v teku nekoliko let izkristalizirala iz skromnih početkov, neizogibnih zmot in smotrenega dela, one velike celote, ki mora nastati, ako hoče F. S. ustreči vsemu in doseči svoj vzvišeni cilj. Velika naloga, morda največja, čaka tu učiteljstvo. v mladini je bodočnost naroda, mladina pa je v rokah učiteljstva. Pa ni se bati za mladino. Nacionalizem jugoslovanskega učiteljstva je dovolj preizkušen in dokazan. Tudi naša organizacija UJU, ki vsebuje ogromno število 17.000 članov, temelji na istem principu kot F. S., na principu narodnega edinstva. Koliko pridobi z njihovim vstopom v F. S. jugoslovanska nacionalna garda, ni treba povdarjati. Že mala deca v osnovni šoli se bo seznanila s krasnimi idejami F. S., navduševala se bo zanje ob strani svojih učiteljev, širila jo bo med svojci in znanci, lasla bo z njo — in ko goraste?! Pomislimo na sad! — Zavreči ni materijalne strani. Nič več ne bo imel F. S. svojih zavetišč (Svrtiš) ter drugih potnih olajšav (prostitih prenočišč ter hran) le po mestih, v zadnjem gorskem selu najde utrujeni ferijalec gostoljubnega druga. Brate Srbini pride k nam v Slovenijo ali na Hrvaško. Ne bo hodil le po mestih, ki so si vsa podobna, med našega kmeta pojde in ga spozna, kot spozna kmet njega. Mi in Hrvatje pojdemo med srbske seljake. Tako se bo ustvarjala plemenska in verska strpnost, tako se bo ustvarjalo narodno edinstvo.

Tudi profesorji polagoma pristopajo v F. S. Ako ministarstvo saobračaja ne bo preozkosrčno in bo omililo svoje pedantne zahteve pri voznih ugodnostih ter tako posebno učiteljstvu pripomoglo do počitniških potovanj ter nad vse potrebne proučavanja naše domovine, bo F. S. ob letu svojem cilju že mnogo mnogo bliže, vsaj ne bo vseboval le ferijalcev-dijakov, temveč enako število ferijalcev-učiteljev in profesorjev. V učiteljsko-dijaško-proforskem F. S. je končni cilj Ferijalnega Saveza. (Burno odobravanje. G. inšp. Vajda govorniku čestita).

Tudi razne dijaške organizacije so poslale kongresu svoje pozdrave. G. Savič je tomčil pozdrave dijaških društev »Jurislav Janušič« ter »Vseslovanska Omladina«, g. Kregar pozdrave naprednega dijaštva. Pozabiti ne smemo tudi zastopnika jugoslov. skautov g. Popoviča. Zastopnik ministarstva ter številni zastopniki raznih kulturnih društev so dokaz zdravih idej nadstrankarskega Ferijalnega Saveza ter njegove popularnosti. V tem smislu so se izražali vsi govorniki kot tudi beograjsko časopisje, ki je ves čas z zanimanjem sledilo kongresu ter v dolgih in laskavih člankih pisalo o F. S. ter njegovem delu za dobrobit članstva in države.

(Dalje prihodnjč.)

Naša samozobrazba.

—s »O pouku risanja« predaval pri Ljutomerskem učiteljskem društvu dne 3. maja 1923 tov. Janušič.

—s »Kako se nam otežkočuje šolsko in izvenšolsko delovanje« predaval pri Logaškem krožku dne 27. maja 1923 tov. Požar.

—s »O ocenjevanju učiteljstva« predaval pri Logaškem učiteljskem krožku dne 27. maja 1923 tov. Stegovec.

—s »Domoznanstvo v ožjem in širšem pomenu«, predaval pri učiteljskem društvu za Maribor in bližnjo okolico dne 24. maja 1923 tov. Klemenčič.

Splošne vesti.

— Obolel je naš poverjenik UJU tov. Luka Jelenc. Podvreči se je moral operaciji, ki je srečno izpadla in se gosp. ravnatelj sedaj prav dobro počuti ter je upati, da v kratkem zapusti bolnico. Prejdan je prisostvoval še seji višjega šolskega sveta, ki se je vršila takoj po kongresu in je trajala do pol desetih zvečer. Želimo, da ga pozdravimo čimprej

zopet v svoji sredi enako trdnega, kakor smo ga bili vedno vajeni videti.

Osebnahvala kralja Jugoslovanskega učiteljstva. Pozornost je vzbudilo dejstvo, da je Nj. Vel. kralj poslal kongresu UJU osebnahvalo na brzojavni pozdrav, ki slove sledeče: Stanković, predsednik kongresa učit. SHS. Bled, 8. avgusta. Srdačno zahvaljujem na pozdravu. Slavni dani, koje spominjete, bili su mogući stoga, što su učitelji spremili naraštaje, koji su za veliku borbu bili sposobni. Uveren, da će učitelji i sada ispuniti svoju dužnost prema ujedinjenoj otadžbini i vaspitati i nove naraštaje, koji će svršeno delo učvrstiti i braniti, ja im šaljem kraljevski pozdrav. Aleksander. — To je odgovor na sledečo brzojavko, ki jo je učiteljstvo poslalo Nj. Vel.: »Ujedinjeno srpsko, hrvatsko i slovensko učiteljstvo sa glavne skupštine i kongresa u Ljubljani pozdravlja Vaše Veličanstvo kao nosioca velike nacionalne ideje, kojoj ujedinjeno učiteljstvo služi i kao vodju iz slavnihih dana, narodne borbe za slobodu i ujedinjenje. — Predsednik Miljutin Stanković.

Osebnahvala kralja hrvatskemu učiteljstvu. Hrvatsko učiteljstvo je prejelo od Nj. Vel. sledečo osebnahvalo: Skavić. Udr. Jugoslov. Učit. — Bled. Najtoplije zahvaljujem na pozdravu, koji mi šaljete u ime učiteljstva Hrvatske i Slavonije, računajući na Vašu patriotsku potporu. Uveren sam, da ćemo udružnim snagama naš narod doista dovesti u lepšu budućnost. — Aleksander.

— Svoji k svojim! Šolske voditelje, tovariše in tovarišice pozivamo, da se drže sklepov pokrajinske skupščine in naročajo svoje potrebščine pri lastnih stanovskih gospodarskih podjetjih. Kongres nam je pokazal kaj zmoremo, če smo gospodarsko trdni. Glejte, da se bo vsakdo držal gesla: Svoji k svojim, in vzpodbujajte nezavedneže!

— Prihodnja številka »Učiteljskega Tovarisa« izide 29. t. m. Prosimo potrpljenja posebno cenjene dopisnike, naj se na to ozirajo ter naj to upoštevajo. Poročilo o koncertu in telovadbi ter druga podrobna poročila o prireditvah pri kongresu prinesemo prihodnjč.

— V zadevi pragmatike čakamo še poročil, kako se bo izvajala glede učiteljstva ter bomo pravočasno prinesli poročila predno se bo pričel zakon izvajati. Stojimo na stališču, da se s poročili ne prenačimo, ker slede potem sicer razočaranja in preklicevanja. Toliko povpraševalcem.

— Umrla je po težki, dolgotrajni bolezni g. Franja Lundrova, vdova po pokojnem Fr. Lundru, bivšem nadučitelju na Raki. Blaga pokojnica je bila dobro znana in globoko spoštovana v učiteljskih krogih, zlasti na Krškem polju. Po stari slovanski šegi so bila vrata gostoljubne Lundrove hiše na stečaj odprta vsem dobrim, iskrenim tovarišem. Stotero niti, krvnih in duševnih, jo je vezalo z učiteljskim stanom. Že v nežni mladosti je prišla iz Idrije na Ig gospodinji svojemu bratu, pok. nadučitelju Fr. Govekarju, našemu stanovskemu prvoboritlju. Tamkaj je spoznala svojega bodočega soproga Frana Lundra in mu bila dolgo vrsto let vzorna družica v zakonu, kakoršnih se redko najde. V najtežjih časih duševne in materialne mizerije našega stanu je bila krepka opora svojemu možu, osobito v najtežjih trenutkih, ko je moral zaradi poštenega narodnega glasovanja v krškem okrajnem šolskem svetu iz priljubljenih Radeč. Vzorna žena — vzorna mati! V najskromnejših razmerah je vzgojila šest otrok, kojih polovica pripada našemu stanu. Bodi blagi slovenski ženi lahka domača gruda!

— Neki »Argus« piše v 23. številki »Učiteljskega lista« da poročila v listih niso podala verne slike zborovanja v Ptuj, temveč so le izrabila zborovanje v svoje umazane strankarske namene. le v enem listu (v »Novi Pravi« od 12. t. m.) je izšlo poročilo, ki osvetljuje nekoliko položaj v organizaciji. — Ker je tudi »Učiteljski Tovarish« prinesel poročilo o pokrajinski skupščini v Ptuj, pozivamo »Argusa«, naj stopi izza plota in naj dokaže svoje trditve, ki jih je naprtil našemu tisku, vodstvu organizacije in celokupni skupščini.

Uredništvo »Učiteljskega Tovarisa«. — Umrla je 6. t. m. tovarišu Ivanu Gantarju iz Orehovice pri Št. Jerneju po kratki bolezni soproga Kati Gantarjeva, roj. Knausova, vdovljena Hauptmanova. Bodi vzorni gospodinji in skrbni materi blag spomin, hudo prizadetemu prijatelju in tovarišu pa najsrčneje sožalje. — K. T. — Začetek šolskega leta 1923/24. na osnovnih šolah v Sloveniji. Z ozirom na

toč. 1. in 5. svojega normalnega razpisa z dne 20. junija 1922, številka 7671, je višji šolski svet odločil na gremijalni seji dne 31. julija 1923, da se prične šolsko leto 1923/24. dne 1. septembra 1923 z vpisovanjem, dne 3. septembra 1923 s šolsko mašo in dne 4. septembra 1923 z rednim poukom na vseh osnovnih šolah v Sloveniji, tudi tam, kjer so srednje šole, zakaj tudi na srednjih šolah se prične šolsko leto dne 1. septembra 1923 s sprejemnimi, naknadnimi in ponavljalnimi izpiti.

— **Popravek.** V kongresni številki »Učit. Tov.« je bil objavljen moj članek starejšega datuma. Stroške za tečaj je kasneje pokrila gospodarska zadruga »Ekonom« v Ljubljani, vodstvo tečaja je pa honoriral oddelek kmetijstva v Ljubljani. S tem je bila razbremenjena docela občina, ki ni pokazala najmanjšega interesa za koristno stvar. — Božo Račić.

— **Železniki.** Šola v Železnikih je priredila ob sklepu šolskega leta razstavo. Razstavilo se je: ženska in deška ročna dela, izdelke risanja in pisanja.

— **Zahvala.** Vsem, ki so se me ob moji 50letnici učiteljevanja in posebno še ob proslavi te petdesetletnice, katero je priredil »Žirovnikov zbor« v St. Vidu v nedeljo, 5. avgusta 1923 pri »Slepem Janezu« tako prijazno spominjali, se tem potem prav topla zahvaljujem. — Janko Žirovnik.

— **Službena 50letnica in odlikovanje Janka Žirovnika.** Kdo ga ne pozna našega g. Žirovnika? Ni ga tovariša in skoro ne otroka, tako se je razširil po svojih narodnih pesmih med narod. Življenje je žrtvoval narodu in našemu stanu. Še vedno je aktiven in skoro si upamo trditi, da je zadnji v našem stanu, ki obhaja svojo službeno 50letnico. Tovariš Žirovnik je mnogo prestal v klerikalni dobi; bil je odlična napredna korenina, vnet in spreten narodno-prosvetno podoben delavec. Posebno velike so njegove zasluge za razširjenje narodnih pesmi med narod, ki jih je izdal v večjih izdajah v korist Učiteljskega konvikta. Plačila od naroda ne bo prejel, a v veliko zadoščenje mu je lahko, da sam gleda uspehe svojega dela. Dne 5. t. m. mu je priredil njegov »zbor« pri »Slepem Janezu« proslavo službene 50letnice in hkrati proslavo odlikovanja z redom Sv. Save. Zbrala se je tam Glasbena Matica, zbrali so se tovariši, žal le, da radi istočasnega kongresa ne v takem številu, kakor je to Žirovnik zaslužil. Vendar je bila proslava pristržna. V imenu zbora je izročil gosp. Pipan jubilantu častno diplomu, delo akademičnega slikarja M. Gasparija. Na drugem mestu prinašamo zahvalo našega jubilanta svojim čestilcem, hkrati pa kličemo: Bog živi Janka Žirovnika še mnogo let v naši sredi!

— **Inšpektor Fr. Vajda v ministrstvu prosvete v Beogradu** je imenovan na vojno akademijo v Gružu. Kakor na eni strani pozdravljamo to imenovanje iz osebnih razlogov do g. prof. Vajde, ki je doprinašal tekom svojega prideljenja v ministrstvu velike žrtve v interesu naše narodne in državne stvari, tako moramo na drugi strani obžalovati, da ga izgubimo na sedanjem mestu. V inšpektorju g. Vajdi je imelo slovensko šolstvo in učiteljstvo — ne samo srednješolsko, temveč tudi ostalo — svojega izrednega zastopnika, ki ni samo kot vzoren administrativni delavec, temveč tudi kot priznan šolnik in pedagog vršil svojo nalogo. Slovensko šolstvo in učiteljstvo mu je dolžno mnogo hvale in prepričan naj bo g. inšpektor, da mu ohranimo svoje simpatije tudi na novem mestu vsi, ki poznamo njegovo delovanje.

— **Slovenski inšpektor v ministrstvu prosvete** je g. dr. Janko L o k a r, dosejad gimnazijski ravnatelj v Murski Soboti. Znaprej naj se torej nikdo več ne obrača na dosedanjega inšpektorja prof. F. Vajdo.

— **Jugoslovenska akademija znanosti in umjetnosti u Zagrebu** javlja tužno vijest, da je posljednji od osnivača i prvih pravil njezinih članova, nestor slavenske filologije dr. Vatroslav Jagić nočas u 86. godini života umro u Beču. Mrtvo tijelo zaslužnoga pokojnika prevest će se u njegov zavijač u Varaždin i ondje sahraniti u porodičnoj grobnici. Veliki pokojnik, dika i ponos hrvatskoga naroda i svega slavenskoga svijeta, počivao mirno u rodnoj zemlji! — U Zagrebu, dne 5. avgusta 1923.

— **Kakor nam poročajo je dobil dr. Franjo Žgeč** eno od državnih mest za študij naših državljanov v inozemstvu in podje v Pariz. Dr. Žgeč je našemu delu učiteljstva dobro poznan iz letošnje pokrajinske skupščine v Ptuj. Njegovo delo »Problemi vzgoje najširših plasti našega naroda«, ki je odlikovano s sveto-

savsko nagrado Nj. Vel. je založilo Pov. UJU v Ljubljani in ga prejme učiteljstvo v pričetku šolskega leta potom okrajnih učiteljskih društev. Dr. Žgeč se namerava tudi izven domovine posvetiti v prvi vrsti pedagogiki.

Obrambni vestnik.

— ob »Slovenec« je skušal z otročjimi dovtipi zbrisati velik utis, ki ga je napravil učiteljski kongres na javnost v Ljubljani. Zamolčal je popolnoma, da je kongres pozdravil tudi v imenu občinskega sveta g. Pirc, ki je govoril na kongresu vse drugače nego piše »Slovenec«; povdarjal pa je, da ni bilo iz Hrvatske Radičevih učiteljev v Ljubljano. Ako je že stranka SLS tako zaslepljena, da še vedno pričakuje pomoči od Radiča, smo pa prepričani, da ni tako omejenega Slomškarija, ki bi imel še kaj zaupanja do tega komedijanta, ki ne zna družega, kakor izpodkopavati ugled državi. To naj si zapomni tudi »Slovenec« kvaražugon.

— ob »Učiteljski list« je nasedel nekemu širokoustnemu frazerju, ki je stresel svoj žolč in omlatil vse naokrog v stanovskem glasilu naših neodrešenih tovarišev. Menda poročevalcu pritiska vročina na možgane, da je videl v Ptuj položaj in stvari, ki jih ni bilo. »Učiteljskemu listu« svetujemo več previdnosti glede presoje dopisov »iz Slovenije« in več takta, da se ne bo vmešaval v zadeve, ki ga ne tičejo. Zdraharjev imamo že doma dovolj, jim ni potreba še podpore tudi od zunaj — da bi le imeli tudi toliko delavcev, kolikor imamo širokoustnežev. — »Argusu« svetujemo, da prečita samo zadnja dva napada »Slovenca«, ki jih je prinesel po našem kongresu in bo uvidel, da ni mogoče iti v vode, v katere bi on rad zaplaval. Če mu ni všeč...

— ob **Nesramna laž.** »Slovenec« je po kongresu poročal, da je družba jugoslov. učit. v Klemenčičevi gostilni na Bledu bila in ni plačala. Informirali smo se na merodajnem mestu in izvedeli, da je »Slovenčeva« notica izmišljena laž in podlo natolcevanje. Notica dovoljno kvalificira tudi »Slovenčeve« urednike.

Učiteljski pravnik.

— § Vsi oni, ki nimajo stalne službe. Višji šolski svet pozivlje z ozirom na odlok pokrajinske uprave oddelka za prosveto in vere z dne 27. dec. 1921, številka 6824, vse one učne osebe brez stalnega učnega službenega mesta, ki že imajo zrelostni izpit ter jih je pristojna okrajna (mestna) šolska oblast razrešila od službe na dosedanjem začasnem učnem mestu, naj se prijavijo v službo sklicujoč se na ta odlok pri okr. šolskih svetih v področju okrajnega glavarstva v Brežicah, Črnomlju, Konjicah, Ljutomeru, Mariboru, Slovenjgradcu, predvsem pa pri okrajnem glavarstvu (šolskemu oddelku v Murski Soboti). Vsaka zgoraj omenjena učna oseba mora prijavo vložiti do 25. avgusta t. l., in sicer vsaj pri treh navedenih okr. šolskih oblastih, če že nima zagotovila za določeno učno mesto v kateremkoli izmed omenjenih krajev. V prijavi mora navesti vse tri okraje, za katere se je prijavila. Višji šolski svet bo smatral, da je učna oseba, ki se ne izkaže 1. oktobra t. l., da je službo že nastopila, izstopila iz šolske službe s posledicami §§ 15. in 18. naredbe bivše deželne vlade z dne 14. februarja 1919, številka 361 Ur. L.; njeno mesto bo v staležu zasedel z drugo učno osebo. Prizadete učne osebe se opozarjajo, da bi se smatrala odklonitev po okr. šolski oblasti določenega učnega mesta za izstop iz učiteljske službe z zgoraj navedenimi posledicami. Ako bo morda prejela učna oseba pomotoma dekret od več okr. šolskih oblastev, velja brezpogojno oni s prejšnjim datumom. V dvomljivih primerih bo določil mesto višji šolski svet. Ta razglas naj vzamejo na znanje tudi one zgoraj omenjene učne osebe, ki bi morda ne prejele še posebnega obvestila od pristojne okr. šolske oblasti. Potni stroški na novo učno mesto se povrnejo. — Predsednik: dr. Stanko Bevk s. r.

— § Stanarina in ogrev. Podpisani sem vložil na višji šolski svet v Ljubljani prošnjo da mi isti nakaže vse prejemke po čl. 33. in 88. zakona o narodnih šolah z dne 23. julija 1919 torej tudi ogrev in stanarino oziroma pove, kdo mi naj plača isto. Na mojo prošnjo sem dobil sledeči odgovor: Višji šolski svet v Ljubljani naročuje z odlokom z dne 9. marca 1923, številka 1606 sledeče: Učitelj S. P. v Ljubljani pri Celju se naj obrne radi stanovanja in ogreva na krajni šolski svet v Ljubljani. Morebitne spore naj reši v 1. stopnji okrajni šolski svet. Opozarja

se pri tem na to, da ni izdalo ministrstvo prosvete naredbe, s katero bi razširilo doočila zakona z dne 19. aprila 1904 na vso kraljevino kakor to predvideva čl. 88. zakona z dne 23. julija 1919, št. 643 »Urad. l.«. Zato ni mogoče se sklicevati na omenjeni člen. Samo za čas od 1. avgusta 1922 dalje določa čl. 299. finančnega zakona z dne 31. julija 1922, št. 324 »Ur. l.«, da morajo nositi stroške za stanovanje in ogrev učiteljstva prizadete občine, dokler se ne plačuje stanarina po zakonu o draginskih dokladah. Po tem odloku nam morajo plačati kraj. šolski sveti s 1. avgustom 1922 dalje stanarino in ogrev. To v vednost tovarišem! — Petrovič.

Naša gospodarska organizacija.

— g Članarina in darila za Učiteljski konvikt. Okrajni šolski svet v Kranju je poslal vsled sklepa prizadetega učiteljstva na okrajni učiteljski konferenci dne 23. julija 1923 v Kranju znesek 85 Din (osemdesetpet) kot obresti od denarja, ki ga je zbiral od imenovanega učiteljstva, ki je naročevalo sladkor po znižani ceni. — Hvala!

Naše narodno prosvetno delo.

Šolski odri in pevski zbori.

— do Deška osnovna šola Studenci pri Mariboru je imela v soboto, 16. junija v prostorni telovadnici Sokolskega doma s svojimi učenci šolsko prireditev. Igrala se je dvodejanka »Škrati«, kateri je sledil telovadni in pevski nastop dečkov. Prireditev je bila prav dobro obiskana in je dosegla prav dober moralni in gmotni uspeh.

— do Šolski oder. Na šolskem odru v Cirkovcah je 10. junija priredilo učiteljstvo z domačimi igralci igro »Revček Andrejček«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— lu Pragmatika. V zadevi službene pragmatike se obrača več naših članov radi informacij na nas. Odgovarjamo vsem tem in drugim, da o pragmatiki, sprejeti v narodni skupščini, nočemo in ne moremo poročati vse dotlej, dokler ni obnarodovana v »Službenih Novinah«, ki jo priobčijo v kratkem, ker nočemo nasesti vestem dnevnih listov, kar se, žal, večkrat zgodi in pozneje izkaže kot popolna neresnica.

— lu Trbovlje: »Umetniška razstava bratov Kraljev«. Vaš članek je bil sicer že postavljen za drugo slavnostno številko ob kongresu, je pa moral radi tesnega prostora zadnji hip izpasti.

— lu G. R. M.: Prihodnjik. Kako glede uvodnih vrstic?

— lu Druge prosimo potrpljenja, če je zopet moralo kaj izostati.

— lu Poročevalce o šol. odrih opozarjamo, da je bil sprejet na pokr. skup. v Ptuj sledeč sklep: Poročanje o »šol. odrih« v časopisje: Okrajna učiteljska društva naj delujejo pri svojih članih na to, da bodo poročevalci o prireditvah šolskih odrov poročali Učit. tov. popolnoma na kratko, zgolj vzpored v informacijo

drugim delavcem na nar. prosvetnem polju v svrhu izbire iger in nastopov in v svrhu izbire iger in nastopov in v svrhu statističnega pregleda. Pač pa odsek odobrava to delovanje, želi da se čimbolj razširi in da bi bila ta poročila obvezna za vse, ki prirede kak tak nastop. — Priporočajo se posebno, da se naprosi kakega lajka, ki bo poročal o prireditvi tudi v dnevno časopisje.

— lu Književne vesti in ocene so morale ostati za prihodnjo številko.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zaš. UJU — poverjen. Ljubljana.

Obče znana restavracija

pri

„Novem svetu“

na Gosposvetski cesti številka 14,

v Ljubljani

priporočajo se p. n. učiteljstvu za poset,

Ivanka Gorše

restavraterka.

ŽIKO

Pokusite ŽIKO in se prepričajte, da ni okusnejše kave. Popolnoma nadomešča pravo kavo, zato je tudi najcenejša. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Prijatelji nekdanje Vydrovke jo lahko naroče tudi direktno po povzetju najmanj 5 kg. Pražarna »Žika«, d. z. o. z. Ljubljana, Rožna dolina.

... Pošljite nemudoma zopet 5 kg Žike. Ker je kuhinja par dni brez nje, je vse narobe. M. P. Bled, 27. 7. 1923.

... Žike smo se tako privadili, da ne potrebujemo nobene druge kave ... F. H. naduč. Svečina, 2. 5. 1923.

... Žika je res takšna, kakor je bila svoj čas Vydrovka, zato mi pošljite zopet 5 kg ... I. S. Rečica, 3. 6. 1923.

V korist »Jugoslovenske Matice«!

„IDES“ Prašek za črnilo

razstojljiv v mrzli vodi, prekaša vse tu- in inozemske izdelke in tekoče ekstrate!

„IDES“ Črnilo v obliki papirja za uradnike in učence. Za več kot 100% cenejši kakor tekoče črnilo!

„IDES“ Antracen in kovinasta črnila. — Zahtevajte vzorce in cenike kateri, se pošiljajo brezplačno.

„IDES“ tvornica kem. izdelkov Tacen pri Ljubljani

Priporočamo trdko

Josip Petelinc

Ljubljana,

Sv. Petra nasip 7.

Cene zmerne!

Postrežba točna!

Najboljši šivalni stroji »GRITZNER« v vseh opremah in sistemih, olje, igle, posamezni deli za šivalne stroje in kolesa, pnevmatika. Galanterije, modno blago, čipke, vezanine, gumbi, bombaži, I. M. C. prejica, pletenine, milo, jedilno orodje: alpaka, aluminium, palice in sploh vse potrebščine za šivilje, krojače črevljarje in sedlarje na malo in veliko. (Za šole znižane cene).

Potri globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je naša zlata, predobra in nenadomestljiva mama, stara mamica, tašča, teta in svakinja, gospa

Franja Lunder roj. Govekarjeva

nadučiteljeva vdova

danes dne 14. avgusta po dolgoletni, mukepolni bolezni, previdna s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Bogu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek, 16. avg. 1923, ob pol 5. popoldne iz hiše žalosti, Kongresni trg 5, na pokopališče na Viču, kjer se položi v grob pokojnega soproga.

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 14. avgusta 1923.

Žalujejo rodbine:

Lundrova. Tomšičeva. Stresova in Dostalova.